

JAVNOFINANČNA GIBANJA

Ministrstvo za finance

Oktober 2022

Vsebina

Javnofinančni podatki	1
Institucionalno zasetje	2
Sektor država 2021	3
Proračunski prihodki in odhodki.....	4
Dolg državnega proračuna.....	6
Pokojninska blagajna	7
Zdravstvena blagajna	8
Proračuni občin	9
Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja	11
Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG.....	13
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država	14
Izdatki sektorja država	18
Državna poročta	21
Najave objav podatkov	22

Javnofinančni podatki

V poročilu Javnofinančnih gibanj so prikazani zbirni četrtletni podatki o realiziranih javnofinančnih tokovih v Republiki Sloveniji kot se v skladu z obstoječim sistemom javnega financiranja oblikujejo in razporejajo skozi štiri blagajne javnih financ (državni proračun, ZPIZ, ZZS in proračuni občin), kar predstavlja konsolidirano globalno bilanco javnega financiranja. Sistem javnih financ v Sloveniji je zasnovan na metodologiji Mednarodnega denarnega sklada; tj. metodologiji za spremljanje državne finančne statistike GFS 1986, ki temelji na ekonomski klasifikaciji javnofinančnih tokov.

Javne finance v najširšem smislu pa združuje sektor država, ki poleg navedenih štirih javnih blagajn vključuje tudi prihodke in odhodke posrednih proračunskih uporabnikov in drugih institucionalnih enot, ki se v skladu z metodologijo ESA in uveljavljeno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (SKIS) uvrščajo v sektor država, kot so javni zavodi, skladi, agencije, gospodarske družbe idr. Četrtletne ocene javnofinančnih podatkov na ravni celotnega sektorja država so preračunane v skladu s pravili in smernicami novejšie metodologije GFS 2014, ki omogoča mednarodno primerjavo podatkov. Vsi podatki so prikazani na podlagi denarnega toka oziroma t. i. plačani realizaciji (izjema gospodarske družbe). Podrobneje o virih in metodah izračuna javnofinančnih podatkov najdete na spletni strani Ministrstva za finance pod temo [fiskalna in javnofinančna politika](https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/) (<https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/>).

Državni proračun predstavlja glavni vir štirih blagajn javnih financ in hkrati pomemben del v strukturi celotnih izdatkov sektorja države (41 %). Sestavlja ga 179 neposrednih proračunskih uporabnikov, kot so npr. ministrstva, sodišča, upravne enote, vladne službe idr., ki se financirajo neposredno iz proračuna. Poleg tega pa državni proračun posredno preko odhodkov (transferjev) pomembno vpliva tudi na dinamiko posrednih uporabnikov, ki izvajajo javno službo.

Sklada socialne varnosti predstavljata Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS); oba v obveznem delu zavarovanja. Ti dve samostojni blagajni javnega financiranja večji del sredstev pridobivata neposredno od zavarovancev v obliki zbranih prispevkov za socialno varnost, del sredstev pa tudi kot transfer iz državnega oz. občinskih proračunov. Pokojninska blagajna izplačuje tudi prispevke za zdravstveno zavarovanje upokojencev, preko transfera v zdravstveno blagajno. Prav tako izplačuje pokojnine, invalidnine in druge transferje, ki zagotavljajo socialno varnost vsem upravičencem. Zdravstvena blagajna poleg kritja stroškov opravljanja javne zdravstvene službe zdravstvenim institucijam (npr. za plače, zdravila, medicinske pripomočke idr.), izplačuje tudi boleznine.

Proračuni občin predstavljajo (konsolidirane) zbirne tokove prihodkov in odhodkov vseh 212 občin skupaj, ki sodijo med neposredne proračunske uporabnike. Iz proračunov občin se neposredno financirajo tudi krajevne in druge lokalne skupnosti.

Ostale enote sektorja država so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov in delujejo na centralni ali lokalni ravni države (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). V institucionalni sektor država so po institucionalni klasifikaciji vključene tudi nekatere pravne osebe zasebnega prava, gospodarske družbe (javna podjetja kot netržni proizvajalci), med drugim tudi Kapitalska družba (KAD) v delu, ki pokriva zakonsko obveznost do ZPIZ. Poleg naštetih v sektor država uvrščamo še nekatere dodatne transakcije posebnih skladov oz. enot, ki sicer niso samostojne pravnoorganizacijske oblike (proračunski skladi in rezerva idr.)

Institucionalno zajetje

glede na vir financiranja

Neposredni
uporabniki
državnega
proračuna

41 %

Sklada
socialne
varnosti

28 %

Neposredni
uporabniki
proračunov
občin

7 %

Ostale
enote

24 %

Sektor država

2021

100 %

Prihodki 22.686 mio €
Odhodki 25.403 mio €

Primanjkljaj
2.717 mio €

76 %

Konsolidirana bilanca

Primanjkljaj 2.917 mio €

Centralna država S.1311

56 %

Prih. 13.295 mio €
Odh. 16.241 mio €

Primanjkljaj
2.946 mio €

Proračun

Državni proračun 41 %

Prihodki 11.174 mio €
Odhodki 14.254 mio €

Primanjkljaj 3.080 mio €

Transferi v:

- ZPIZ 985 mio €
- Sklade in agencije 66 mio €
- Proračunske sklade 359 mio €
- Javna podjetja 515 mio €
- Javni zavodi 3.153 mio €

Izven-proračunsko

Javni skladi (8): Stanovanjski sklad RS,
EKO sklad...

Javni zavodi (299): gimnazije,
univerze, bolnišnice,
kulturni domovi...

Javne agencije (14)

Javna podjetja (40)

Proračunski skladi in

proračunska rezerva (9)

Pravne osebe zasebnega prava in
druge enote

15 %

Prih. 5.620 mio €
Odh. 5.238 mio €

Presežek
382 mio €

Lokalna država S.1313

16 %

Prih. 4.674 mio €
Odh. 4.555 mio €

Presežek
119 mio €

Občinski proračuni (212)

7 %

Prihodki 2.498 mio €
Odhodki 2.455 mio €

Presežek 43 mio €

Transferi v:

- Javne zavode 701 mio €
- javne sklade 9 mio €
- Druge enote 20 mio €

Javni skladi (7)

Javni zavodi (1.010): vrtci, osnovne
šole, zdravstveni domovi...

Javne agencije (1)

Javna podjetja (29)

Pravne osebe

zasebnega prava (12)

Druge enote / lokalne skupnosti

8 %

Skladi socialne varnosti S.1314

28 %

Prih. 9.839 mio €
Odh. 9.729 mio €

Presežek
110 mio €

ZPIZ 18 %

Prihodki 6.206
Odhodki 6.206

Primanjkljaj 0

Transfer v: → ZZS 458 mio €

ZZS 10 %

Prihodki 3.638 mio €
Odhodki 3.518 mio €

Presežek 120 mio €

Transfer v: → Zavode 2.073 mio €

Javno podjetje

Kapitalska družba, d.d.

Transfer v:

→ ZPIZ 50 mio €

Opombe: Slika prikazuje bilance sektorja država v letu 2021 po denarnem toku in metodologiji GFS 2014. Transferni tokovi so prikazani na podlagi pravil računovodske konsolidacije oz. po pravilih metodologije GFS 1986. V oklepaju je navedeno št. institucionalnih enot po stanju iz Ajpes registra PRS po posameznih podsektorjih države za leto 2021 (stanje na 31.12.2021). Preračuni v % temeljijo na podlagi bruto zneskov in predstavljajo delež izdatkov posameznih skupin enot ali podsektorjev gledano z vidika vira financiranja.

Proračunski prihodki in odhodki

PRIHODKI

Prihodki državnega proračuna

Davčni prihodki

v tem: dohodnina

DDPO

DDV

trošarine

Nedavčni prihodki

Kapitalski prihodki

Prejete donacije

Transforni prihodki

Prejeta sredstva iz EU

2021 Q1+Q2+Q3	2022 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
7.966	9.259	16,2
6.636	7.811	17,7
1.061	1.087	2,5
864	1.248	44,5
2.961	3.542	19,6
1.075	1.097	2,0
643	590	-8,2
100	148	48,2
17	31	88,8
1	1	2,4
570	678	18,8

ODHODKI

Odhodki državnega proračuna

Tekoči odhodki

v tem: plače in prispevki

izdatki za blago in storitve

plačila obresti

rezerve

Tekoči transferi

v tem: subvencije

transferi posameznikom
in gospodinjstvom

tekoči transferi občinam

tekoči transferi v sklade
soc. zavarovanja

tekoči transferi v javne
zavode

Investicijski odhodki in transferi

Plačila sredstev v proračun EU

2021 Q1+Q2+Q3	2022 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
10.419	9.577	-8,1
2.594	2.718	4,8
1.210	1.142	-5,6
613	655	6,9
633	561	-11,3
138	360	160,4
6.755	5.543	-17,9
676	441	-34,7
2.028	1.425	-29,8
88	102	15,7
1.115	1.226	10,0
2.442	1.966	-19,5
629	781	24,2
440	535	21,5

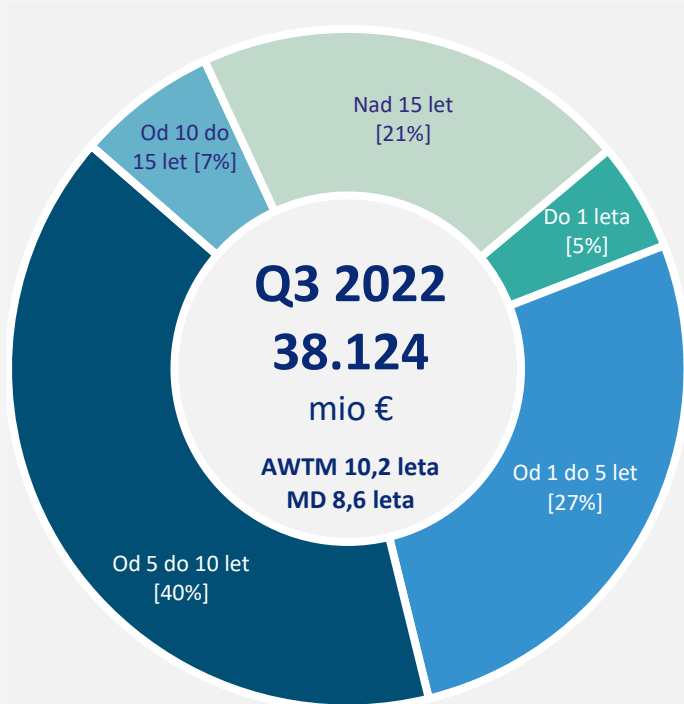
Vir: Ministrstvo za finance.

Prihodki državnega proračuna so v prvih treh četrtletjih 2022 znašali 9,3 mrd EUR, kar je za približno 1,3 mrd EUR ali 16,2 % več kot v enakem obdobju leta 2021. K tej rasti so največ prispevali višji prihodki od davkov, ki so se povečali za približno 1,2 mrd EUR ali za 17,7 %, predvsem na račun višjih prihodkov od davka na dodano vrednost (za 581 mio EUR ali 19,6 %), davka na dohodke pravnih oseb (za 384 mio EUR ali 44,5 %), dohodnine (za 26 mio EUR ali 2,5 %) in trošarin (za 22 mio EUR ali 2,0 %). Ugodna realizacija je še naprej posledica ugodnih razmer na trgu dela, gospodarskih razmer ter povečane potrošnje države in gospodinjstev. Nedavčni prihodki so se glede na enako obdobje lani znižali za 53 mio EUR ali 8,2 %, predvsem na račun visokih prihodkov od prodaje radijskih frekvenc mobilne telefonije. Prihodki iz EU so se v prvih treh četrtletjih letos povečali za 107 mio EUR ali 18,8 % glede na lani, predvsem na račun prihodkov Sklada za okrevanje in odpornost. Kapitalski prihodki so bili višji za 48 mio EUR ali 48,2 %, prejete donacije pa za 15 mio EUR ali 88,8 %.

Odhodki državnega proračuna so v prvih treh četrtletjih 2022 znašali približno 9,6 mrd EUR kar je za dobrih 8 % ali 841 mio EUR manj kot v enakem lanskem obdobju. Znižanje odhodkov je predvsem posledica nižjih odhodkov za tekoče transfere, ki so se glede na lani znižali za 1,2 mrd EUR ali 17,9 %. Med njimi so se najbolj znižali transferi posameznikom in gospodinjstvom (za 604 mio EUR ali 29,8 %), transferi javnim zavodom (za 477 mio EUR ali 19,5 %), predvsem na račun nižjih transferjev za plače in subvencije (za 235 mio EUR ali 34,7 %), predvsem kot posledica ukinjanja ukrepov zaradi epidemije covid-19. Tekoči odhodki so se povečali za 124 mio EUR ali 4,8 %, predvsem na račun izločanj sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost v višini 118 milijonov evrov in višjih izločanj na sklad za podnebne spremembe (za 35 mio EUR). Znižali so se odhodki za plače in prispevke za 68 mio EUR ali 5,6 % ter odhodki za obresti za 71 mio EUR ali 11,3 %. Odhodki za investicije in investicijske transfere so se v prvih treh četrtletjih povečali za 152 mio EUR ali 24,2 %. Višji so bili tudi odhodki za plačila v proračun EU, in sicer za 95 mio EUR ali 21,5 %, predvsem na račun višjih vplačil iz naslova pobranih carin.

Primanjkljaj državnega proračuna je v prvih treh četrtletjih letošnjega leta znašal 318 mio EUR, lani v enakem obdobju pa približno 2,5 mrd EUR. K ugodnejšemu saldu je prispevala tako visoka rast prihodkov kot znaten padec odhodkov državnega proračuna v letošnjih devetih mesecih leta. Če iz salda državnega proračuna izločimo še plačila in prihodke od obresti (primarni saldo) bi v letošnjih prvih devetih mesecih leta, državni proračun ustvaril presežek v višini dobrih 200 mio EUR, v enakem obdobju lani pa primanjkljaj v višini 1,8 mrd EUR.

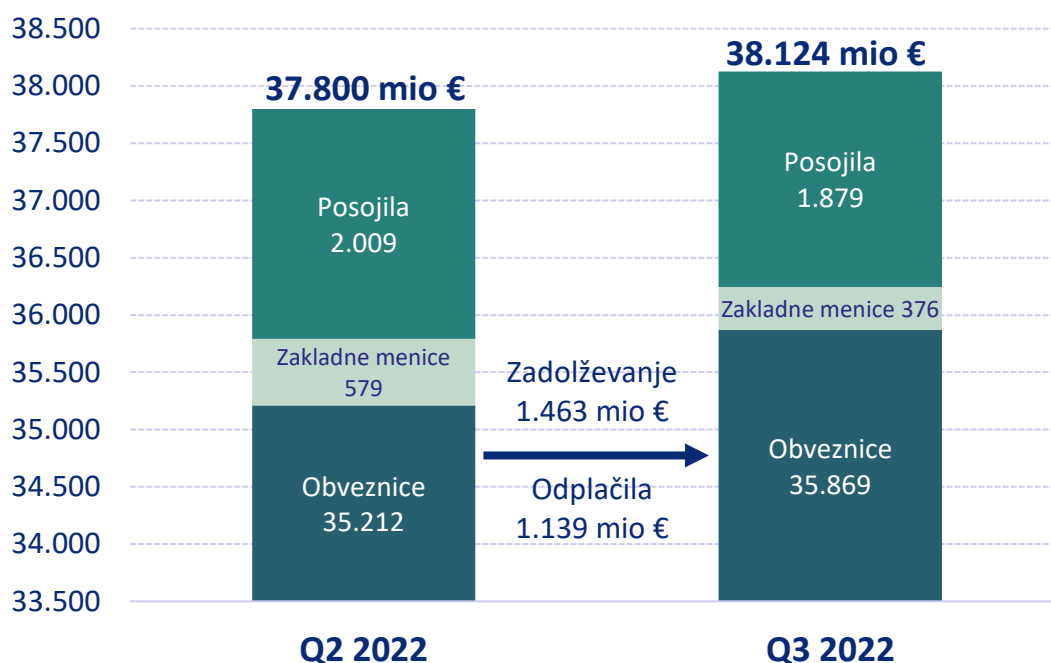
Dolg državnega proračuna

Stanje dolga državnega proračuna se je v tretjem četrtletju povečalo za 323 mio EUR oziroma 0,6 % BDP. Dolg se je povečal za 1.463 mio EUR zaradi reodprtja obveznic RS21, RS39, RS74, RS77 in RS88, izdaje tri-, šest-, in dvanajstmesečnih zakladnih menic ter spremembe tečaja valute XDR, v kateri je denominirana zadložnica Banke Slovenije. Dolg se je znižal za 1.139 mio EUR zaradi odplačila tri- in šestmesečnih zakladnih menic, odplačila obveznice RS21, predčasnega odplačila RS66 in RS83 ter odplačila posojila. V ročnostnem profilu zapadanja odplačil glavnice dolga državnega proračuna ima 27,5 % dolga zapadlost glavnice daljšo od 10 let. Na koncu tretjega četrtletja znaša povprečni tehtani čas do dospelja (AWTM) 10,2 leta, kar je enako kot v prejšnjem četrtletju. Prilagojeno trajanje (MD) se je v enakem obdobju zmanjšalo in znaša 8,6 leta.

Stanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna v EUR valuti se v obravnavanem obdobju ni bistveno spremenilo. Na dan 30. 6. 2022 je znašalo 6.252 mio EUR in na dan 30. 9. 2022 6.276 mio EUR.

Stanje dolga državnega proračuna od 2Q 2022 do 3Q 2022 (mio €)

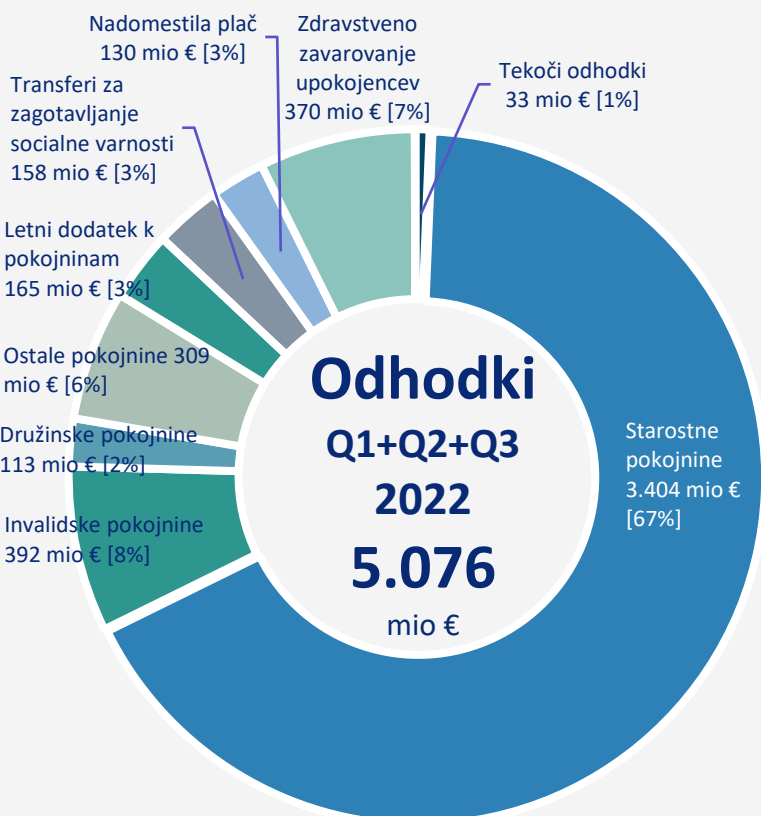
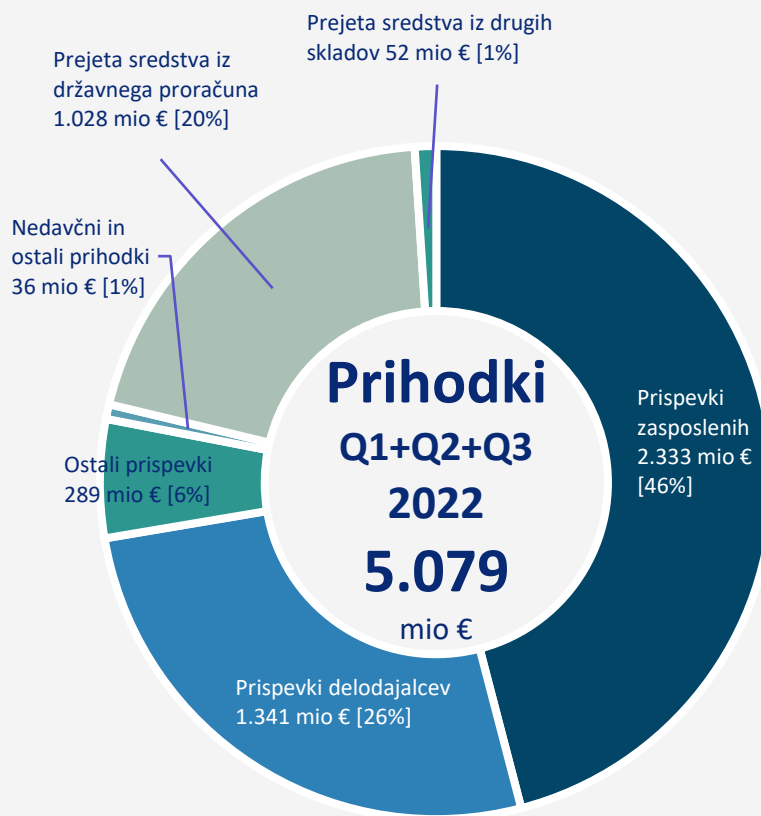
Vir: Ministrstvo za finance.

Pokojninska blagajna

ZPIZ

Skupni prihodki ZPIZ so se v prvih treh četrletjih 2022 glede na enako obdobje 2021 zvišali za 8,1 % na 5.079 mio EUR. Glavnina se nanaša na prihodke od socialnih prispevkov in transfere iz državnega proračuna. V prvih treh četrletjih letos so se prispevki zaposlenih, delodajalcev in ostali skupaj zvišali za 6,1 % ali 228 mio EUR na 3.963 mio EUR. Prav tako so se za 15,3 % ali 137 mio EUR na 1.028 mio EUR zvišali tudi transferni prihodki iz državnega proračuna, ki predstavljajo predvsem tekočo in dodatno obveznost proračuna na podlagi sistemskega zakona ZPIZ-2. Pokojninska blagajna je v skladu z 69. čl. ZIPRS2223 v tem obdobju že prejela celotnih 50 mio EUR zakonsko predvidenih sredstev od Kapitalske družbe – KAD.

Skupni odhodki ZPIZ so v prvih treh četrletjih letos znašali 5.076 mio EUR in so bili glede na prva tri četrletja lani višji za 8,1 %. Največji oz. 83-odstotni delež med odhodki so predstavljale pokojnine, ki so se glede na enako obdobje lani zvišale za 8,5 % oz. za okoli 330 mio EUR na 4.218 mio EUR. Tolikšno zvišanje je predvsem posledica januarske izredne uskladitve pokojnin na podlagi novele zakona ZPIZ-2L in februarske, 4,4-odstotne, redne uskladitve. Starostne pokojnine, ki v strukturi celotnih odhodkov zavoda predstavljajo dobrih 67 %, so se tako v obravnavanem obdobju zvišale za 9,4 % na dobrih 3.404 mio EUR. Odhodki za zagotavljanje socialne varnosti, ki podobno kot v enakem lanskem obdobju, zajemajo poleg solidarnostnega transferja upokojencem v okviru covid ukrepov tudi letni dodatek, so se v prvih treh četrletjih letos zvišali za 4,2 %, nadomestila plač pa za 5,2 %. Zaradi višjih pokojnin so bila za 7,9 % višja tudi plačila ZZZS za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojencev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so v prvih treh četrletjih leta dosegla 370 mio EUR (7 % celotnih odhodkov). Stroški delovanja zavoda so bili višji za 11,3 % in so znašali dobrih 33 mio EUR.

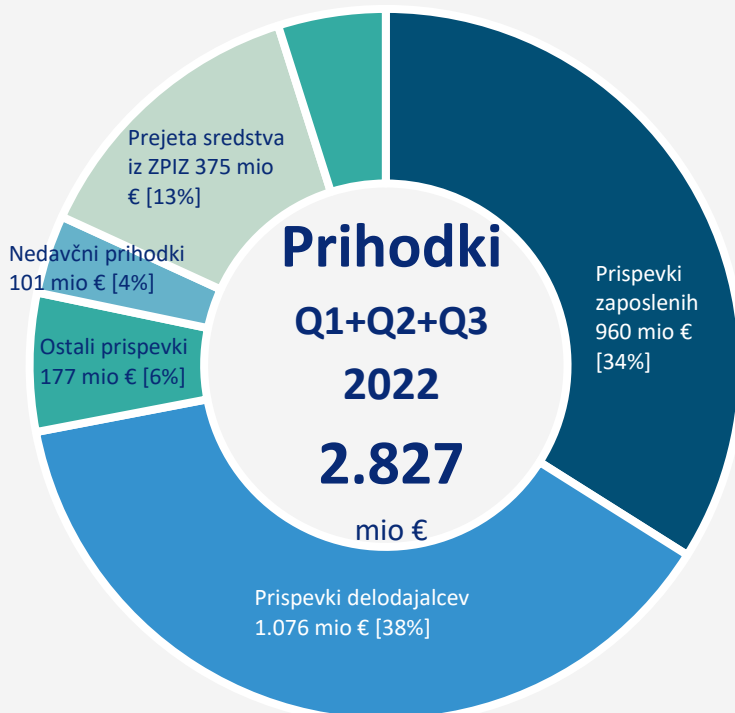

Vir: bilančni podatki ZPIZ.

Zdravstvena blagajna

ZZZS

Transferni prihodki iz
državnega proračuna in
občinskih proračunov
138 mio € [5%]

Skupni prihodki blagajne ZZZS so v prvih treh četrtletjih 2022 znašali 2.827 mio EUR in so bili za 2,6 % oz. okoli 72 mio EUR višji kot v primerljivem obdobju predhodnega leta, k čemur so prispevali zlasti za 6,1 % višji prilivi od prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje zavarovancev. Ti so v celotni strukturi prihodkov zavoda v prvih treh četrtletjih letos predstavljali 78 % in skupaj znašali dobre 2,2 mrd EUR. Preostali večji del prihodkov so v obravnavanem obdobju predstavljala prejeta sredstva iz ZPIZ (13 %) in prejeta sredstva iz državnega proračuna v višini 138 mio EUR (5 %); od teh je bilo 88,6 mio EUR dodatnih proračunskih virov namenjenih financiranju določenih ukrepov pri ZZZS (dvig plač v zdravstvu, kritje covid stroškov ipd.) na podlagi 80. čl. Zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitve, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic covid-19 (ZDUPŠOP).

Izdatki za zdravljenje v
tujini 38 mio € [1%]

Drugi odhodki 14 mio €
[0%]

Izdatki za zdravila,
cepiva in ortopedske
pripomočke 282 mio €
[10%]

Tekoči odhodki ZZZS 36
mio € [1%]

Tekoča plačila
koncesionarjem
in zasebnim ZZ
380 mio € [13%]

Bolezni 521 mio €
[18%]

Odhodki
Q1+Q2+Q3
2022
2.967
mio €

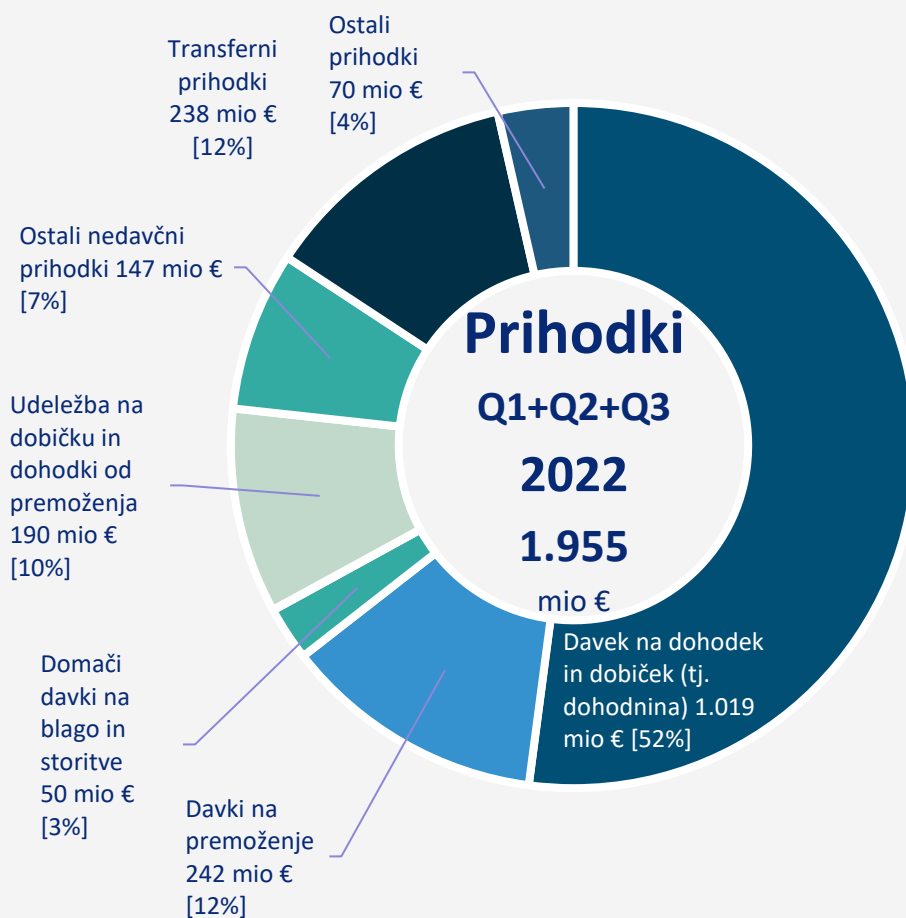
Plačila ZZ -
plače in
prispevki
997 mio €
[34%]

Plačila ZZ -
blago in
storitve 698
mio € [24%]

Skupni odhodki ZZZS so bili v prvih treh četrtletjih 2022 višji za 16 % glede na enako obdobje lani in so znašali okoli 2.967 mio EUR. V strukturi celotnih odhodkov zavoda, kjer so v obravnavanem obdobju glede na namen porabe največji oz. 80-odstotni delež predstavljali odhodki za zdravstvene storitve in ostalo zdravstveno dejavnost, so se transferi javnim zdravstvenim zavodom (ZZ) zvišali za 11 % na skoraj 2 mrd EUR (v okviru teh za plače in prispevke za 15,2 %) in tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb za 15,1 % na 380 mio EUR. Poleg poračunov storitev za lani, so na zvišanje transferov javnim zavodom in drugim izvajalcem, vplivale tudi širitve in boljše vrednotenje zdravstvenih programov (skladno z rastjo plač in materialnih stroškov, ki so vključeni v cenah storitev), ter deloma višje plače v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva. V opazovanem obdobju so se v okviru transferov posameznikom in gospodinjstvom za 45,4 % (okoli 163 mio EUR) na 521 mio EUR povečali izdatki za bolezni, kar je med drugim posledica povečanja odhodkov iz naslova izolacije zaradi covida in prenosa bolniških odsotnosti z delodajalcev na ZZZS zaradi spremembe zakonodaje (ZZVZZ in ZDR), na podlagi katere ZZZS s 1. 3. 2022 dalje plačuje bolezni nad 20 dni (prej nad 30 dni). Občutneje oz. za 10,1 % so se povečali tudi izdatki za zdravila, cepiva in medicinske pripomočke, ki so skupaj znašali 282 mio EUR in predstavljali 10 % vseh odhodkov.

Vir: bilančni podatki ZZZS.

Proračuni občin

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

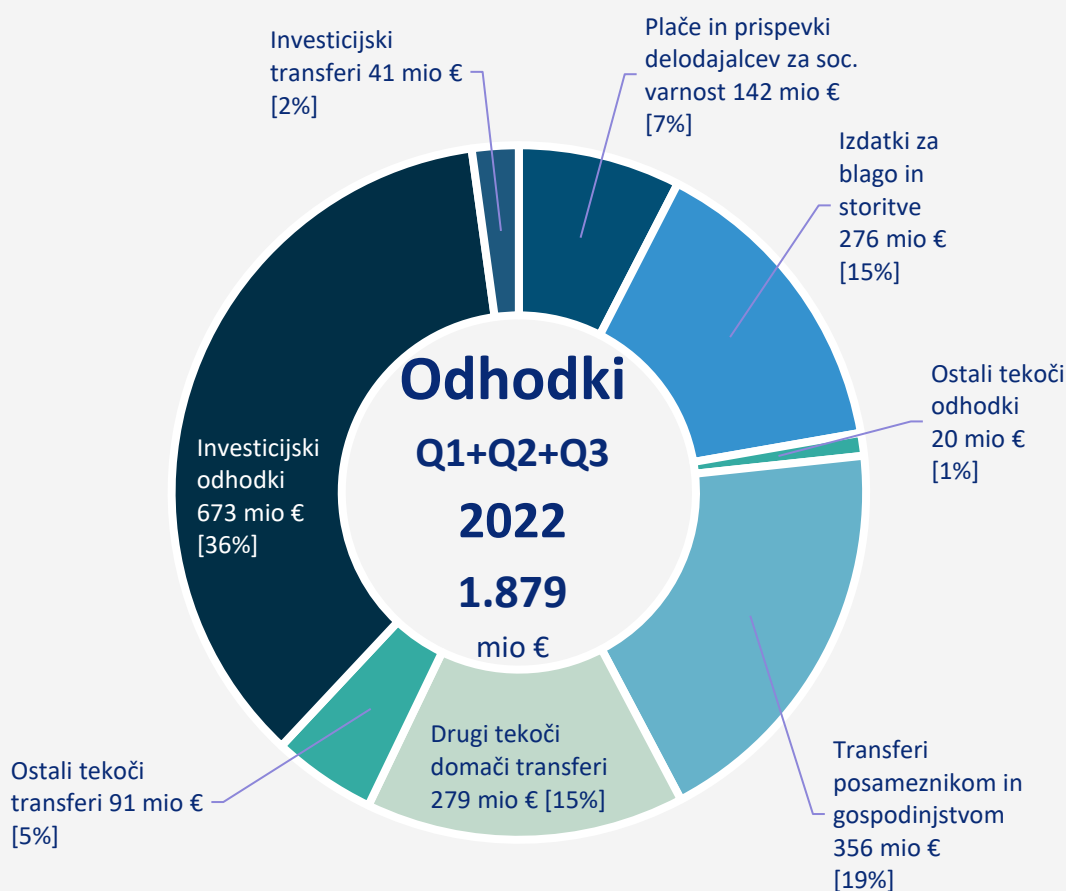
Skupni prihodki proračunov občin so v prvih treh četrtletjih leta 2022 znašali 1.955 mio EUR. V celotni strukturi prihodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali davek na dohodek in dobiček (1.019 mio EUR ali 52 %), ki so jim sledili davki na premoženje (242 mio EUR ali 12 %) ter transferni prihodki (238 mio EUR ali 12 %).

Skupni prihodki proračunov občin so bili v prvih treh četrtletjih leta 2022 za 13,4 % višji kot v prvih treh četrtletjih leta 2021. K rasti so največ prispevali transferni prihodki, ki so se povečali za skoraj 60 %, predvsem na račun višjih prejetih sredstev iz državnega proračuna (trikratnega povečanja prejetih sredstev iz državnega proračuna za investicije, tretjino višjih prejetih sredstev za uravnoteženje razvitosti občin, ki jih občine od leta 2021 prejema na podlagi Zakona o finančni razbremenitvi občin) ter za četrtno večje udeležbe na dobičku in dohodkov iz premoženja. V okviru slednjih so se zvišali predvsem prihodki od drugih najemnin, prihodki iz naslova koncesijskih dajatev od posebnih iger na srečo ter prihodki od podeljenih koncesij na vodno pravico. Občinski proračuni so v prvih treh četrtletjih prejeli okoli 100 tisoč evrov več sredstev iz Evropske unije kot v enakem obdobju lani.

Skupni odhodki proračunov občin so v prvih treh četrtletjih leta 2022 znašali 1.879 mio EUR. V celotni strukturi odhodkov proračunov občin so v omenjenem obdobju največje deleže predstavljali investicijski odhodki (673 mio EUR ali 36 %), ki so jim sledili transferi posameznikom in gospodinjstvom (356 mio EUR ali 19 %) ter drugi tekoči domači transferi (279 mio EUR ali 15 %).

Skupni odhodki proračunov občin so bili v prvih treh četrtletjih leta 2022 za 20,5 % višji kot v prvih treh četrtletjih leta 2021. K povečanju odhodkov so v omenjenem obdobju prispevali predvsem večji investicijski odhodki (za 243 mio EUR ali 56,4 %) predvsem na račun novogradenj, rekonstrukcij in adaptacij. Odhodki proračunov občin so bili v prvih treh četrtletjih leta 2022 višji tudi zaradi višjih izdatkov za blago in storitve za 26,8 mio EUR ali 10,8 %, višjih transferov posameznikom in gospodinjstvom (regresiranje prevozov v šolo in plačila razlike med ceno programov v vrtcih in plačili staršev) za 24,9 mio EUR ali 7,5 % ter drugih tekočih domačih transferov (tekoči transferi v javne zavode; sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim ter za izdatke za blago in storitve) za 23,3 mio EUR ali 9,1 %. Odhodki namenjeni plačam in drugim izdatkom zaposlenih pa so bili v omenjenem obdobju glede na enako obdobje lani za 6,5 mio EUR ali 4,4 % manjši.

Proračuni občin so v prvih treh četrtletjih leta 2022 ustvarili presežek v višini 76 mio EUR.

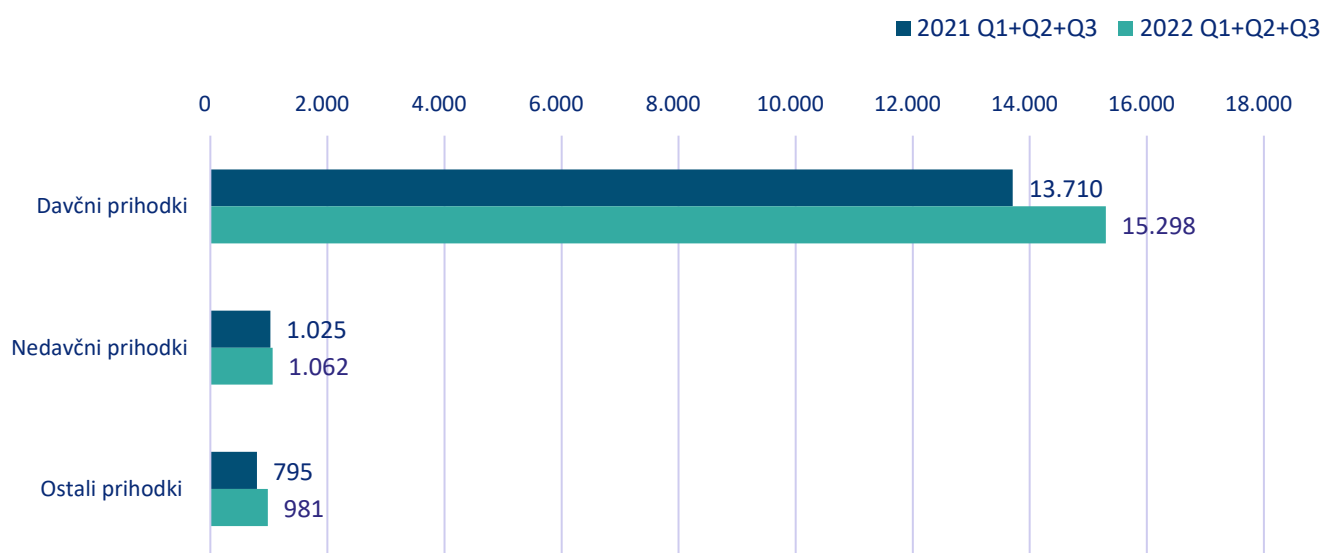

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja

	2021 Q1+Q2+Q3	2022 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
	Mio €	Mio €	
I. Prihodki	15.529	17.341	11,7
II. Odhodki	17.615	17.719	0,6
III. Primanjkljaj (I.-II.)	-2.085	-378	-

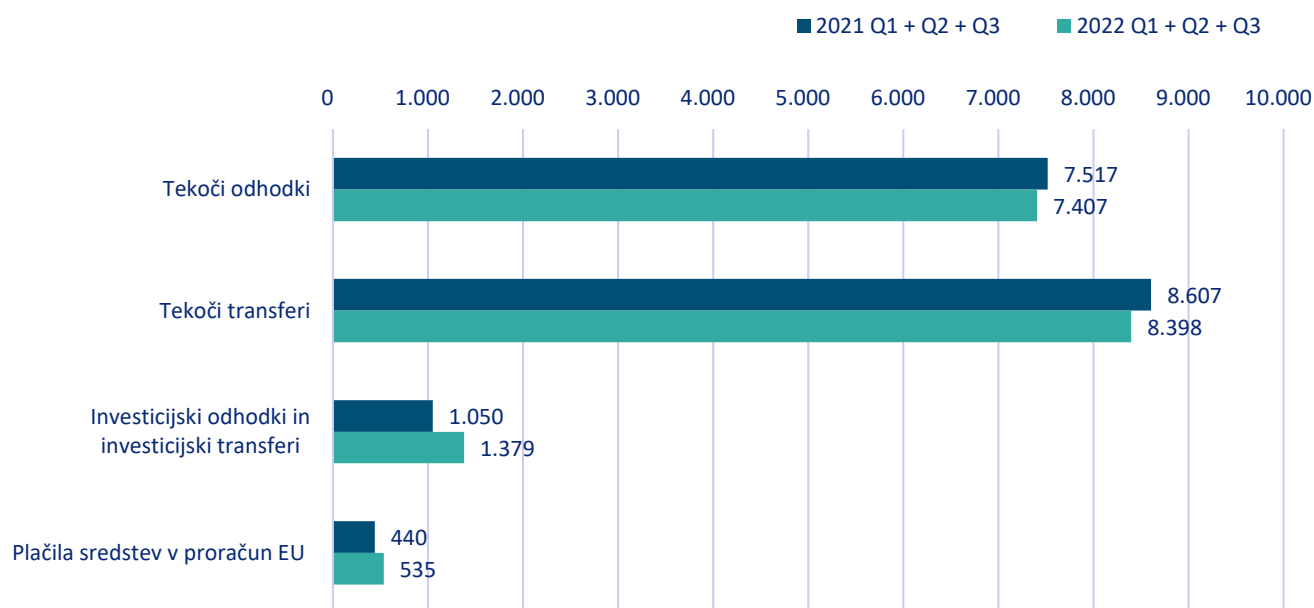
Prihodki prvih treh četrtletij 2022 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZZS, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvih treh četrtletjih leta 2022 znašali 17,3 mrd EUR, kar je 11,7 % več kot v prvih treh četrtletjih leta 2021. K rasti prihodkov so večji delež prispevali davčni prihodki, ki so bili glede na prva tri četrtletja leta 2021 večji za 1,6 mrd EUR ali 11,6 %. V primerjavi z enakim obdobjem lani so bili prihodki od dohodnine višji za 47 mio EUR ali 2,3 %, prihodki od davka od dohodkov pravnih oseb za 384 mio EUR ali 44,6 % in prihodki od davka na dodano vrednost za 581 mio EUR ali 19,6 %. Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili višji za 360 mio EUR ali 6,1 %.

Odhodki prvih treh četrtletij 2022 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZSZ, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Odhodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvih treh četrtletjih leta 2022 znašali 17,7 mrd EUR, kar je 0,6 % več kot v prvih treh četrtletjih leta 2021. K povečanju odhodkov je v večji meri prispevalo povečanje investicijskih odhodkov in transferov, ki so se v prvih treh četrtletjih leta 2022 v primerjavi s prvimi tremi četrtletji leta 2021 povečali za 329 mio EUR ali 31,4 %. V največji meri zaradi investicij v cestno in železniško infrastrukturo, v zdravstvo ter investicij na področju izobraževanja, varovanja okolja in oskrbe z vodo. Po drugi strani pa so se precej znižali tekoči odhodki (za 110 mio EUR ali 1,5 %) in tekoči transferi (za 209 mio EUR ali 2,4 %). Slednji so bili nižji predvsem na račun nižjih subvencij (za 32,6 %) in transferov posameznikom in gospodinjstvom (0,9 %).

Primanjkljaj konsolidirane globalne bilance javnega financiranja je v prvih treh četrtletjih leta tako znašal 378 mio EUR in je bil v primerjavi z enakim obdobjem lani za približno 1,7 mrd EUR nižji.

Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG

COFOG koda		2020 Q1+Q2+Q3+Q4		2021 Q1+Q2+Q3		2022 Q1+Q2+Q3	
		s covid izdatki	brez covid izdatkov	s covid izdatki	brez covid izdatkov	s covid izdatki	brez covid izdatkov
		Mio €					
	Skupaj	22.067	20.206	17.638	15.200	17.685	17.179
01	Javna uprava	2.655	2.602	2.080	1.968	2.241	2.241
02	Obramba	491	486	428	396	454	454
03	Javni red in varnost	815	784	664	414	644	644
04	Ekonomske dejavnosti	3.497	2.179	2.613	1.403	1.898	1.748
05	Varstvo okolja	263	260	195	190	271	271
06	Stanovanjske dejavnosti	228	222	145	145	189	189
07	Zdravstvo	3.309	3.024	2.786	1.901	2.836	2.527
08	Rekreacija, kultura in religija	496	495	379	366	410	410
09	Izobraževanje	2.421	2.398	2.214	1.835	2.065	2.059
10	Socialna varnost	7.890	7.756	6.135	6.582	6.675	6.635

Opomba: Pri prikazu izdatkov po klasifikaciji COFOG se konsolidacija opravi na strani izdatkov, zato se prikaz nekoliko razlikuje od podatkov v tabeli na str. 11. Vir: izračuni Ministrstva za finance (podatki za leto 2021 in 2022 so preliminarji).

V zgornji tabeli so predstavljeni konsolidirani javnofinančni izdatki štirih blagajn javnega financiranja po namenih, kot jih določa klasifikacija funkcij države (COFOG). Po namenu je največ izdatkov štirih blagajn javnega financiranja namenjenih socialni varnosti, zdravstvu, javni upravi, izobraževanju, ki jim sledi področje ekonomske dejavnosti. Konsolidirani izdatki povezani s pandemijo covid-19 so v prvih devet mesecih 2022 znašali 506 milijonov evrov, medtem ko so v enakem obdobju 2021 znašali 2438 mio EUR. Brez upoštevanja izdatkov povezanih s pandemijo covid-19 se nominalno najbolj povečujejo izdatki za socialno varnost, ki vključujejo tudi pokojnine. Povečujejo se tudi izdatki za zdravstveni sistem ter rekreacijo, kulturo in religijo med drugim tudi zaradi investicij na področju kulture in športne infrastrukture.

Javnofinančni podatki na ravni sektorja država

Sektor država (S.13)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

2021 Q1+Q2	2021 Q3	2021 Q4	2022 Q1+Q2	Medl. rast %
---------------	---------	---------	---------------	-----------------

Mio €

11.001	5.510	6.174	12.369	12,4
12.739	5.950	6.714	12.683	-0,4
-1.737	-440	-540	-314	-

Lokalna država (S.1313)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

Mio €

2.295	1.107	1.272	2.274	-0,9
2.090	1.071	1.395	2.269	8,6
206	36	-123	5	-

Centralna država (S.1311)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

2021 Q1+Q2+Q3	2021 Q4	2022 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
------------------	------------	------------------	-----------------

Mio €

9.555	3.740	10.965	14,8
12.159	4.083	11.396	-6,3
-2.603	-343	-430	-

Skladi socialne varnosti (S.1314)

Skupaj prihodki (prilivi)

Skupaj izdatki (odlivi)

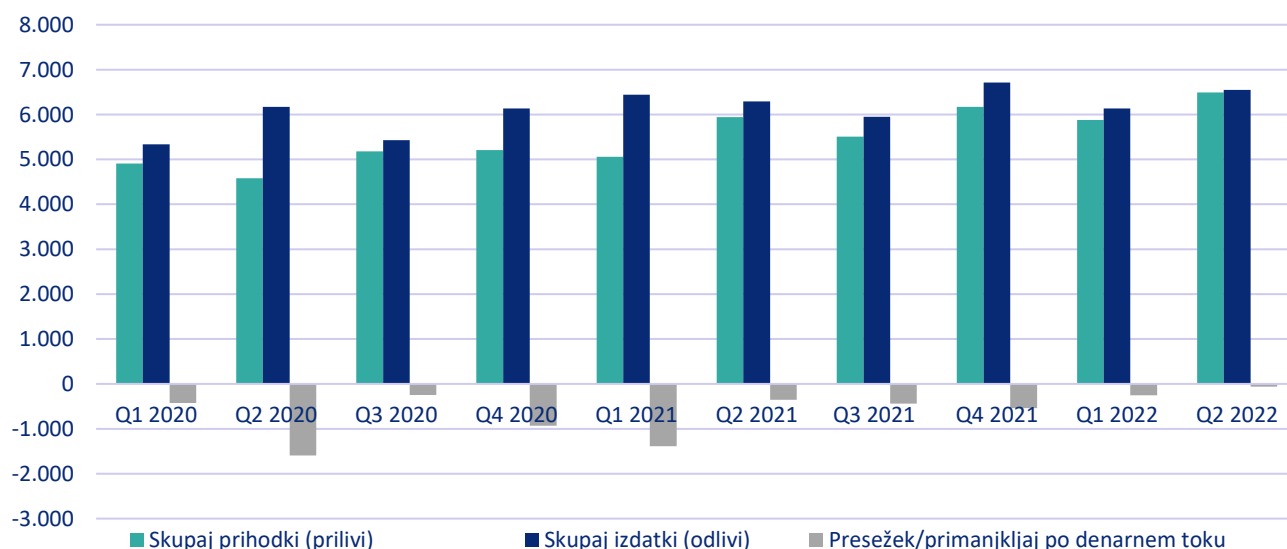
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku

Mio €

7.438	2.402	7.893	6,1
7.254	2.475	8.045	10,9
184	-74	-152	-

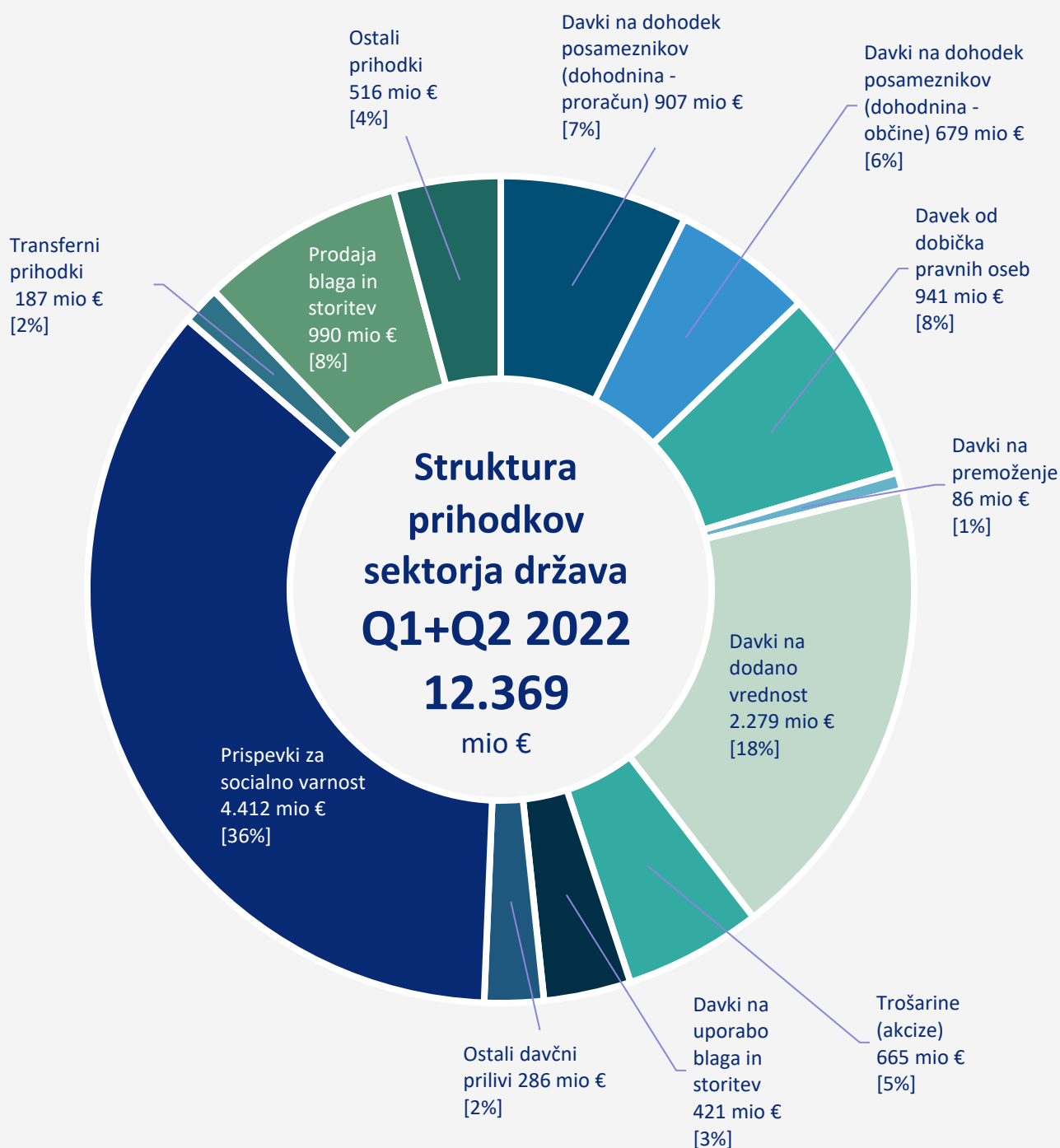
Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki, izdatki in saldo sektorja država od 1Q 2020 do 2Q 2022 (mio €)

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Na podlagi preliminarne podatkov Ministrstva za finance je v drugem četrtletju 2022 saldo sektorja država znašal -58 mio EUR. Tako je Slovenija zabeležila deficit (primanjkljaj) v desetem zaporednem četrtletju (glej graf na str. 14). Trend zniževanja deficita se torej nadaljuje, saj smo zabeležili najnižji deficit v zadnjih dveh letih. Po podsektorjih so glavnino deficita v letošnjem drugem četrtletju ustvarili skladi socialne varnosti, in sicer 57 mio EUR, v okviru omenjenega je ZZS zabeležil 37 mio EUR deficita, ki pa bi bil še večji v kolikor ne bi prejeli iz državnega proračuna prvo izplačilo transfera (88,6 mio EUR) v namene pokrivanja stroškov izolacij in dodatnih programov zaradi covid krize. Podsektor lokalna država je v drugem četrtletju zabeležil deficit v višini 39 mio EUR, medtem ko je centralna država dosegla suficit (presežek), in sicer v višini 38 mio EUR.

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Rast **prihodkov sektorja država (S.13)** se nadaljuje tudi v drugem četrtnetju 2022, tokrat so se povečali za 9,2 % in so znašali 6.490 mio EUR, in to kljub že doseženi visoki rasti v enakem obdobju lani (29,8 % rast v drugem četrtnetju 2021). V prvi polovici letošnjega leta so se prihodki skupaj povečali za 1.367 mio EUR oz. 12,4 % glede na enako obdobje lani, in so znašali 12.369 mio EUR. Kot prikazano na grafu na str. 15. Glavni del prihodkov predstavljajo davčni prihodki (51 % vseh prihodkov sektorja država), ki so se v prvem polletju povečali za 13,4 %.

Glavno gonilo rasti so še vedno neto prihodki iz naslova davka na dodano vrednost (DDV-ja), katerih rast je bila v prvem četrtnetju letos 32,6-odstotna, v drugem četrtnetju pa se je rast nekoliko umirila, a še vedno znaša 13,8 %. Ta raste tudi na račun hitro rastočih cen v Sloveniji. Tako omenjena kategorija pobranih davkov predstavlja že več kot 18 % vseh prihodkov sektorja države (2.279 mio EUR). Ob tem so se davki na dohodek in dobiček v drugem četrtnetju povečali za kar 22,8 %, v prvi polovici letošnjega leta pa skupaj za 17,7 % glede na enako obdobje lani, in sicer predvsem zaradi rasti DDPO.

Prispevki za socialno varnost, ki se nakazujejo v državni proračun in oba sklada socialne varnosti, so v prvi polovici letošnjega leta dosegli 4.412 mio EUR in so bili za 5,8 % oz. 241 mio EUR višji glede na enako obdobje lani, k čemur so občutno prispevala ugodna gibanja plač in zaposlenosti.

Podobno oz. celo višjo rast omenjene kategorije prihodkov lahko pričakujemo tudi v prihodnje, predvsem na račun uskladitve plač (indeksacija plač) z inflacijo v javnem sektorju. Prihodki od prodaje blaga in storitev, ki jih v glavnini generirajo javni zavodi, gospodarske družbe, javne agencije ter občine, so v prvi polovici leta znašali 990 mio EUR (8 % celotnih prihodkov države) in so bili za 13,1 % višji glede na prvo polletje lani. V drugem četrtnetju se rast le-teh nadaljuje oz. se je rast celo pospešila, in sicer na 14,7 %. Ostali prihodki, ki so predvsem drugi transferi in donacije, prav tako še naprej rastejo - v drugem četrtnetju za 30,3 % oz. prvi polovici leta za 25 % glede na enako obdobje lani.

V tretjem četrtnetju 2022 se je rast **prihodkov centralne države (S.1311)** nadaljevala in bila podobna kot v drugem četrtnetju, in sicer okoli 11 % glede na enako obdobje lani. Skupaj v prvih treh četrtnetjih so se prihodki centralne države povečali za 14,8 %, posledično tudi zaradi že zabeleženih visokih rasti prihodkov v prvih dveh četrtnetjih. Tako so skupaj prihodki znašali 10.965 mio EUR.

Najpomembnejši vpliv na rast so imeli v tretjem četrtnetju, podobno kot v drugem, višji prihodki iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO), in sicer na račun višje določenih akontacij DDPO-ja za obračunsko leto 2021. Prihodki iz naslova DDPO-ja so se v tretjem četrtnetju povečali za 28,6 % na 305 mio EUR, torej skupaj v prvih treh četrtnetjih na 1.246 mio EUR, medtem ko je DDPO v enakem obdobju lani znašal 864 mio EUR. Iz tega naslova je bilo torej pobranega kar 381 mio EUR več davka, oz. je bila zabeležena 44,1-odstotna rast.

Nadaljuje se tudi rast prihodkov iz naslova DDV-ja, in sicer za 15,2 % v tretjem četrtnetju, skupaj v treh četrtnetjih pa za 19,5 %, med drugim tudi na račun vedno višjih cen končnih proizvodov, katerih dinamika ima vpliv na tako imenovane »vrednostne« davke. Tako so se davčni prihodki v prvih treh četrtnetjih povečali za 13,7 % na 7.866 mio EUR. Nadaljuje se tudi rast nedavčnih prihodkov. Ti so se, sicer s počasnejšo rastjo, v tretjem četrtnetju povečali za 11,9 %, skupaj v prvih treh četrtnetjih pa za 17,8 % in so znašali 3.031 mio EUR.

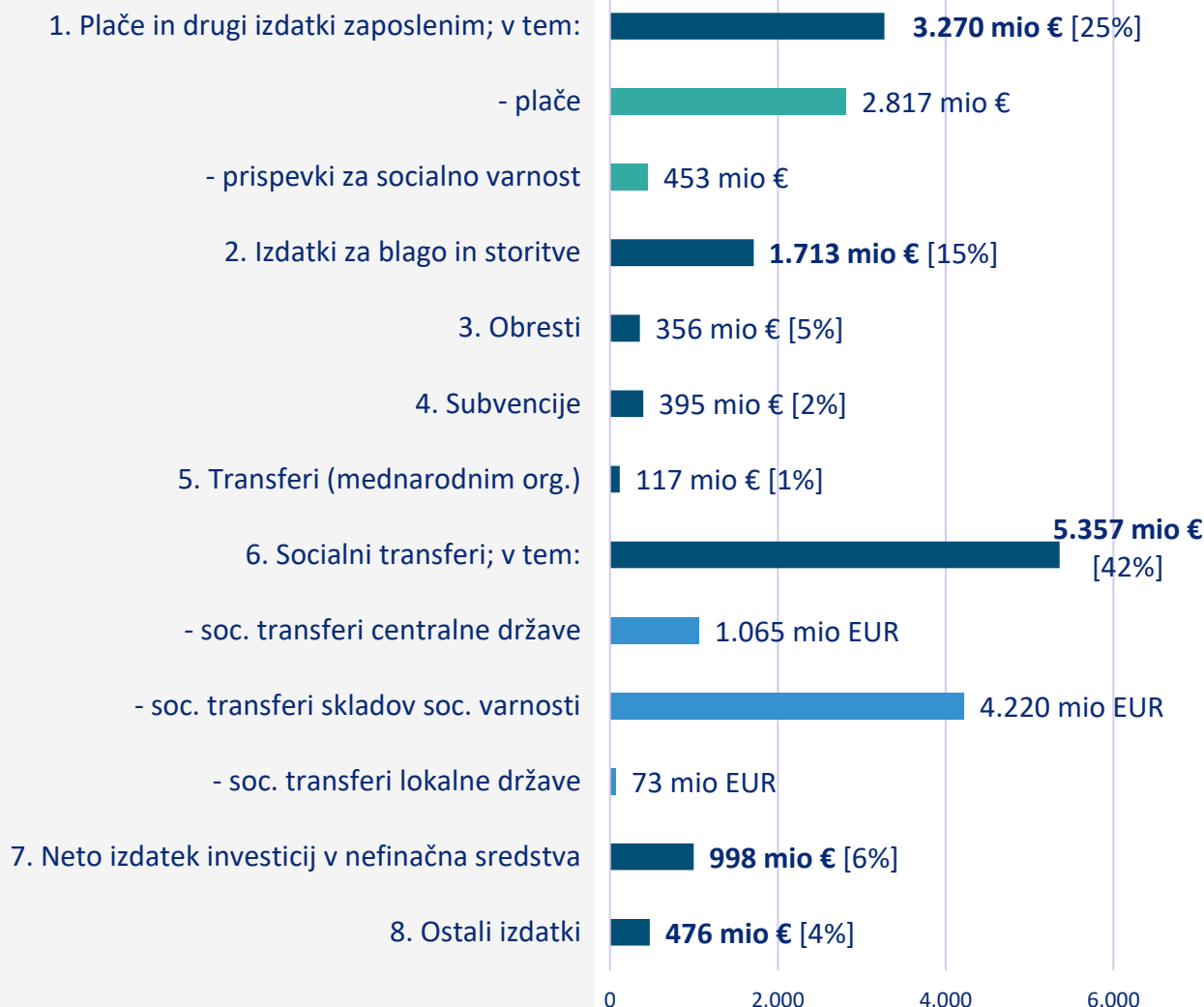
Prihodki skladov socialne varnosti (S.1314) so v prvih treh četrthletjih 2022 znašali 7.893 mio EUR in bili za 6,1 % (455 mio EUR) višji glede na prva tri četrthletja 2021. Ob nadaljnji rasti gospodarske aktivnosti oz. ugodnih razmerah trga dela je rast pričakovano izhajala predvsem iz prispevkov za socialno varnost, ki se vplačujejo v pokojninsko in zdravstveno blagajno. Ti so bili medletno višji za 6,2 % (okoli 385 mio EUR). K rasti prihodkov skladov pa so prispevali tudi za 3,9 % višji transferni prihodki, ki so v prvih treh četrthletjih letos znašali 1.161 mio EUR. Ti so v večji meri pripadali pokojninski blagajni (ZPIZ) na podlagi zagotovljenih sredstev s strani državnega proračuna za pokrivanje razlike med prihodki in odhodki zavoda, medtem ko je sicer manjši del (proračunskih) sredstev v tretjem četrthletju letos prejela tudi zdravstvena blagajna (ZZZS), in sicer za že omenjeno financiranje zdravstvenih storitev in pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (covid storitve, nadomestila izolacije idr.) na podlagi desetega protikoronskega paketa ukrepov oz. po 80. čl. ZDUPŠOP.

K zvišanju drugih prihodkov, ki so bili v prvih treh četrthletjih letos medletno višji za 20,4 % ali dobrih 27 mio EUR, pa so prispevali predvsem za 38 % (okoli 17 mio EUR) višji prihodki od udeležbe na dobičku oz. prihodki od premoženja ter za 8,7 % višji drugi prihodki, predvsem iz naslova dogovora o ceni in povračilu stroškov za zdravila med ZZZS in farmacevtskimi družbami zlasti v drugem četrthletju letošnjega leta.

Izdatki sektorja država

Q1+Q2 2022

12.683 mio €

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

V drugem četrtnetju 2022 so celotni izdatki sektorja država znašali 6.548 mio EUR in so se po padcu v prejšnjem (prvem) četrtnetju (-4,8 %), ponovno povečali za 4,1 % glede na enako četrtnetje lani. Tako so se **celotni izdatki sektorja država (S.13) v prvi polovici 2022** znižali za 55 mio EUR v primerjavi z prvim polletjem lani, in so znašali 12.683 mio EUR.

Tudi v drugem četrtnetju nadalje padajo izdatki namenjeni za plače zaposlenim in drugi povezani izdatki, subvencije ter obresti. Tako so plače in drugi izdatki zaposlenim v prvi polovici leta znašali 3.270 mio EUR, kar je za skoraj 260 mio EUR manj kot v enakem obdobju lani (padec za 7,4 %). V deležu vseh izdatkov omenjeni predstavljajo 26 %. Subvencije so se v opazovanem obdobju zmanjšale za 587 mio EUR oz. za 59,7 % na 395 mio EUR, kar predstavlja 3 % vseh izdatkov sektorja država. Obe kategoriji sta se znižali na račun nižjih izplačil po covid (interventni) zakonodaji, sprejeti v namen blaženja posledic epidemije.

V prvi polovici letošnjega leta so se zmanjšali končni izdatki za obresti, in sicer za 18,3 %. Tako delež izdatkov za obresti znaša le še nekaj manj kot 3 % vseh izdatkov sektorja država (za primerjavo; v letu 2014 je delež teh znašal okoli 7 % v vseh izdatkih). Ob tem še vedno padajo drugi izdatki, in sicer za 3,4 %, predvsem na račun nižjih drugih transferov in donacij, ki so znašali v prvi polovici leta 469 mio EUR in tako predstavljali nekaj manj kot 4 % vseh izdatkov.

Na drugi strani še naprej rastejo socialni transferi, tokrat so se ti v prvi polovici leta povečali za 5,8 % na 5.357 mio EUR in tako predstavljajo 42 % v deležu celotnih izdatkov. Rast se pospešuje predvsem na račun visokega porasta izplačanih pokojnin, ki so se povečale za 8,6 %. Rast izdatkov za blago in storitve je v prvem polletju znašala 21,3 %, tako so ti izdatki obsegali 1.713 mio EUR, kar je skoraj 14 % vseh izdatkov. Največjo rast so generirali javni zavodi in gospodarske družbe na centralni in lokalni ravni.

Nadaljuje se tudi pospešena rast neto investicijskih izdatkov, ta je bila v drugem četrtletju 46,4 %, po 20,4 % rasti v prvem četrtletju. Tako je dosegla rast v prvi polovici leta 2022 34,8 %. Izdatki za investicije so skupaj v prvi polovici leta znašali 998 mio EUR, ter so v deležu predstavljali skoraj 8 %. Rast še naprej generirajo predvsem investicije v gradbeništvu (39-odstotna rast) ter investicije v stroje in opremo (56-odstotna rast). Glavnino so prispevale investicije gospodarskih družb na centralni ravni in sicer v transportno opremo.

Izdatki centralne države (S.1311) so se v tretjem četrtletju 2022, po padcih v prvih dveh, zvišali za 3,8 %, kljub temu smo skupaj v prvih treh četrtletjih letos zabeležili padec vseh izdatkov centralne države v višini 6,3 %, tako so ti znašali 11.3969 mio EUR, kar je za 763 manj kot v enakem obdobju lani. V tretjem četrtletju se nadaljuje padec subvencij (za 45,6 %) na račun manj izplačanih pomoči gospodarstvu zaradi covid krize oz. prenehanja veljavnosti sprejetih PKP ukrepov.

Skupaj so bile subvencije v prvih treh četrtletjih nižje za 58,1 % in so znašale 513 mio EUR. V enakem obdobju letos je padec moč zaslediti tudi pri sredstvih za zaposlene, kjer so se izdatki v ta namen znižali skupaj za 5,6 %, predvsem na račun manj izplačanih covid dodatkov v javnih zavodih, na 2.994 mio EUR. Pri tem je potrebno poudariti, da se je dinamika v tretjem četrtletju spremenila – zabeležili smo namreč rast omenjenih izdatkov za 1,5 %.

V tretjem četrtletju letos so se, po padcu v drugem četrtletju (za 25,4 %), transferni izdatki drugim enotam sektorja država, povečali, in sicer za 21,3 %, predvsem na račun transfera v ZZSZ v višini 88,6 mio EUR. Skupaj so v prvih treh četrtletjih transferni izdatki znašali 2.303 mio EUR, kar je 4,8 % manj kot v enakem obdobju lani. V okviru le-teh se je transferni izdatek v ZPIZ blagajno povečal za 16 %, na 988 mio EUR.

Socialni transferi so se v prvih treh četrtletjih znižali za 8,8 % in so znašali 1.526 mio EUR. Pospešeno nadalje raste vmesna poraba, ki se je v tretjem četrtletju povečala kar za 25,7 %, predvsem na račun vedno višjih cen, ter zaradi vzpostavitve rednega ter dodatnega izvajanja javne in tržne službe s strani javnih zavodov.

Skupaj so se izdatki za blago in storitve v prvih treh četrtletjih povečali za 21,8 % na 1.829 mio EUR. Pri neto investicijah pa smo v tretjem četrtletju zabeležili padec za 10,2 %. Kljub temu so se investicije v prvih treh četrtletjih skupaj povečale za 10,3 % na 964 mio EUR.

Centralna država je tako v prvih treh četrtnetjih letošnjega leta ustvarila primanjkljaj v višini 430,2 mio EUR, medtem ko je primanjkljaj v enakem obdobju lani znašal 2.603 mio EUR.

Skupni izdatki skladov socialne varnosti (S.1314) so se v prvih treh četrtnetjih letos zvišali za 10,9 % (za okoli 790 mio EUR) in dosegli 8.044 mio EUR. Največ so k tolikšnemu zvišanju prispevali socialni transferi, ki so v obravnavanem obdobju predstavljali 77 % vseh izdatkov skladov socialne varnosti. Ti so se medletno zvišali za 11 % ali 615 mio EUR na 6.219 mio EUR. Razlog za tolikšno zvišanje lahko pripišemo predvsem povečanim izdatkom za pokojnine in nadomestila plač (boleznine, nadomestila iz invalidskega zavarovanja) ter deloma izdatkom za zdravila.

V prvih treh četrtnetjih letošnjega leta so v okviru omenjenih transferov rasla tudi plačila koncesionarjem in zasebnim zdravstvenim zavodom. Za 11 % (okoli 170 mio EUR) so se v obravnavanem obdobju zvišali tudi transferi drugim enotam države, ki so bili namenjeni predvsem pokrivanju stroškov za opravljene zdravstvene storitve javnih zavodov. Ti so znašali nekaj manj kot 1.7 mrd EUR; v okviru teh so se za 15 % povečali transferi javnim zavodom za stroške dela in za 5,7 % transferi za vmesno porabo javnih zavodov. Skladi socialne varnosti so tako v prvih treh četrtnetjih 2022 zabeležili primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 152 mio EUR po denarnem toku, k čemur je v večji meri prispeval primanjkljaj zdravstvene blagajne (ZZZS).

Državna poročstva

Stanje poroštev Republike Slovenije

	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	2022 Q1	2022 Q2	Medl. rast %
Skupaj vsa poročstva	5.009	4.963	4.841	4.718	4.670	4.560	-8,1

razdelitev glede na institucionalno razdelitev kreditojemalca

Mio €

Javne nefinančne družbe	2.146	2.092	2.047	1.988	1.954	1.885	-9,9
Institucije in organi EU	1.573	1.640	1.622	1.622	1.643	1.656	1,0
Javne družbe, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	669	669	669	669	669	669	0
Državni skladi	434	382	335	289	262	216	-43,3
Države članice EU	88	88	88	88	88	88	0
Nacionalne zasebne nefinančne družbe	61	57	50	36	31	25	-56,2
Nefinančne družbe pod tujim nadzorom	14	13	12	11	10	9	-32,4
Gospodinjstva	12	9	6	4	2	1	-85,1
Druge enote centralne države	7	7	7	6	6	6	-16,0
Delodajalci	2	2	1	1	1	0	-83,4
Države nečlanice in mednarodne organizacije, ki niso rezidenčne v EU	3	3	3	3	3	3	12,7
Ostalo pod 2 mio €	0	0	0	0	0	0	-92,6

razdelitev po naslovu zadolžitve

Mio €

Kratkoročni notranji dolgovi	-	-	-	-	-	-	-
Dolgoročni notranji dolgovi	1.292	1.228	1.158	1.059	1.021	913	-20,9
Kratkoročni zunanji dolgovi	-	-	-	-	-	-	-
Dolgoročni zunanji dolgovi	3.717	3.735	3.683	3.659	3.649	3.647	-1,8

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Stanje državnih poroštev se je v obdobju od 30. 6. 2021 do 30. 6. 2022 znižalo za 403 mio EUR in na dan 30. 6. 2022 znaša 4.560 mio EUR. V strukturi po naslovu zadolžitve znaša delež državnih poroštev za notranje dolgove konec junija 2022 20 % in za zunanje dolgove 80 %.

Najave objav podatkov

Četrtna objava	Obdobje poročanja	Datum objave
April 2022	Q1 2022	29. april 2022
Julij 2022	Q1+Q2 2022	29. julij 2022
Oktober 2022	Q1+Q2+Q3 2022	28. oktober 2022
Januar 2023	Q1+Q2+Q3+Q4 2022	31. januar 2023

Fotografija na naslovnici: Zodar/Shutterstock.com

Fotografija na str. 2: 4045/Shutterstock.com

